

2 sön efter Trettondedagen 2016. Joh 4:5-26. Jesus vid Sykars brunn.

I den här texten har Jesus ett längre samtal med en person. Vi vet inte om Johannes återger hela samtalet eller endast delar där av. Hur som helst, så är det ett av de lärorikaste ställen vi har i Bibeln när det gäller hur man bör undervisa en person som står utanför Guds rike, och försöka föra denne till tro. Jesus predikar lag och evangelium för kvinnan vid Sykars brunn. Jesus är ingen modern teolog som inte vill störa någon genom att peka på att allt inte står rätt till hos en människa. Han visar med lagen på hennes synd och han räcker henne också evangelium till förlåtelse och evigt liv. Låt oss se hur Jesus går till väga och vad vi kan lära, först och främst för vår egen salighets skull, men också hur vi bör bemöta andra människor i vår omgivning, för att om möjligt visa dem till Kristus.

Jesus visar verkligen att ”*Gud vill att alla människor skall bli frälsta.*” Han predikar för alla oavsett vilka de är. Det må vara högt aktade och respekterade medborgare som rådsheren Nikodemus, som vi läser om i det föregående kapitlet, eller som nu här, en samarisk kvinna med tvivelaktigt rykte. Han umgicks med publikaner och skökor, med fariséer och skriftlärda, allt för att erbjuda förlåtelse och evigt liv. Han hade kommit för att ”*uppsöka och frälsa det som var förlorat*”, som han säger om Sackeus. Jesus bryr sig inte något om vad folk har för förutfattade meningar. Normalt ville inte judarna ha något med samarierna att göra. Judarna såg på samarierna som ett oäkta folk. De var avkomlingar av judar och hednafolk, ett folk som inte kunde jämföras med de äkta judarna. Samarierna betraktade också bara Moseböckerna som helig skrift och skilde sig på så sätt även på det teologiska planet från judarna. Men Jesu omtanke om själar går långt utöver de gränser som vi människor sätter upp.

Jesus söker en naturlig infallsvinkel för ett samtal med kvinnan i vår text. Han börjar inte med att attackera och köra över henne för att hon är en syndare och lever ett omoraliskt liv. Nej, han ber henne om lite vatten att dricka, ber om att få lite vatten för att släcka sin törst. Han börjar med att visa att han är en vanlig människa, visserligen en jude, men en jude som vänligt ber en samarisk kvinna om att bjuda på lite

vatten. Han sätter sig inte på några höga hästar utan lägger sig på hennes nivå, om ni förstår vad jag menar.

”Hur kan du som är jude be mig, en samarisk kvinna, om något att dricka?” Det här är en märklig man hon har framför sig. Inte nog med att han talar till henne, vilket bara det var ovanligt, han ber också om en tjänst. Samtalet har kommit igång, nu går Jesus vidare. *”Om du kände till Guds gåva och vem det är som ber dig: Ge mig lite att dricka, då skulle du ha bitt honom, och han skulle ha gett dig levande vatten.”* Guds gåva är Jesus själv och det han har att ge är salighetens gåva. Paulus säger: *”Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det”* (Ef 2:8). Nu väcks hennes nyfikenhet och förundran ännu mer. *”Herre, du har ingen kruk och brunnen är djup. Så varifrån får du det levande vattnet? Är du större än vår far Jakob? Han gav oss brunnen och drack ur den själv, likaså hans söner och hans boskap.”* Ja, brunnen var djup. Det står i en not i den nya översättningen att den finns kvar än i dag. Numera är den 20 meter djup, men på den tiden var den minst dubbelt så djup. *”Hur ska du få fram vatten?”* Det var ju en högst rimlig och förnuftig fråga. Det var en underlig främling som sitter här vid brunnen. Men inte kan han väl vara förmer än Jakob, den gamle patriarken, eller är denne främling ännu större? Han fortsätter att tala underligt till henne. *”Den som dricker av det här vattnet blir törstig igen. Men den som dricker av det vattnet jag ger honom ska aldrig någonsin törsta. Det vatten jag ger blir en källa i honom med vatten som flödar fram till evigt liv.”* Ja, det som denna världen har att ge kan aldrig mätta en hungrande eller törstande själ. Det må vara rikedom och ära, makt, skönhet och framgång, inget av allt detta kan tillfredsställa själen. Det kan däremot vilseföra och förkväva möjligheten för ett uppvaknande, det kan bli som i liknelsen om såningsmannen, där världsliga bekymmer och omsorger kväver ordet, så att det blir utan frukt.

Den samaritiska kvinnan säger nu till Jesus: *”Herre, ge mig det vattnet, så att jag slipper bli törstig och gå hit och hämta vatten.”* Hon har ännu inte förstått vad Jesus menar med sitt tal om det vatten han har att erbjuda.

Nu tycks det som om Jesus byter ämne. Han uppmanar kvinnan att gå och hämta sin man. Hon säger att hon inte har någon man. Detta visste Jesus som är den som vet allting. ”*Han behövde inte höra någon vittna om människan, han visste själv vad som var i människan*” skriver Johannes (Joh 2:25). Jesus säger till henne: ”*Det stämmer som du säger att du inte har någon man. Fem män har du haft, och den du har nu är inte din man. Det du säger är sant.*”

Nu framhåller Jesus för henne att hon lever i synd. Det är lagen som nu räcks åt kvinnan. Nu är det dags att visa henne att hon är en syndare. Jesus överskyler inte och säger att det nog ordnar sig med det här. Nej, han påvisar att hon lever i synd och omoral. Nu blir kvinnan än mer häpen och inser att det måste vara en profet som talar till henne. Han har ju förmågan att liksom se rakt igenom henne. Denne främling känner henne och vet hurdan hon är. Han är kanske rentav förmer än vår fader Jakob! Nu verkar det nästa som om hon vill börja tala om vilket samfund som man borde tillhöra och var man skall fira gudstjänst för någonstans. Det tycks som om hon vill ta upp kyrkofrågan. ”*Våra fäder har tillbett på det här berget, men ni säger att platsen där man ska tillbe finns i Jerusalem.*” Vad skall man tro egentligen? Vilken kyrka ska man tillhöra? Jesus förklarar att det inte är platsen som man skall binda sig vid. Det skall vara en tillbedjan i Ande och sanning. Vi kan tillbe vår himmelske Fader var som helst; det är *vad* eller *vem* vi tillber som är avgörande. De som tillber i Ande och sanning lever inte längre under lagens tvång, som i gamla förbundet, utan i Andens frihet. Ja, de som tillber i Ande och sanning är de som har blivit födda på nytt, de som har tagit emot frälsningen som en fri gåva från Gud. De har tagit emot livets vatten, som det står i Uppb.22: ”*Och den som törstar ska komma, och den som vill ska fritt få ta emot livets vatten.*”

Nu har kvinnan genom samtalet förstått att det verkligen är en profet som hon talar med och nu visar det sig hur viktigt det är med bibelkunskap. Trots att samariterna endast hade de fem Moseböckerna så hade det ändå framgått för henne att det skulle komma en Messias. Kanske var det orden i 5 Mos 18:15, som lyste fram för henne i detta ögonblick. Där heter det: ”*En profet lik mig ska HERREN din Gud*

låta uppstå åt dig bland ditt folk, från dina bröder. Honom ska ni lyssna till."

Nu säger hon till Jesus: *"Jag vet att Messias ska komma, han som kallas Kristus. När han kommer, skall han berätta allt för oss."* Kvinnan hade kännedom om att det skulle komma en Messias. Det är av största vikt att människor känner till honom. Hur skall de annars komma till tro? Paulus säger: *"Hur skulle de kunna tro på den som de inte har hört?"* Rom. 10:14).

Då förstår vi hur viktigt det är att låta budskapet om Kristus gå ut till människor så att de får kunskap om honom. Det räcker nämligen inte att endast få kunskap om att vara en syndare utan vi måste också få kunskap om vem han är som kan lösa oss ur synden och ge det vatten som aldrig sinar och som gör att vi aldrig törstar mer.

"Det ÄR JAG, den som talar med dig." Jesus säger nu öppet till kvinnan att han är den Messias som hon hade hört om. Han anspelar på det högsta gudsnamnet JHVH. Vi vet att vid skriftläsningen uttalade man av vördnad aldrig det namnet utan ersatte det med Adonai som betyder Herren. Steg för steg har kvinnan fått lära vem främlingen vid Sykars brunn är. Först en jude, sedan en profet, och till slut Kristus, Messias själv. Den samariska kvinnan har fått möta Gud.

Nu lämnar hon sin kruka och skyndar in till staden och berättar om vad hon har hört och sett. Och vi vet att många kom till tro på Jesus genom vad kvinnan berättade. Samariterna i staden gick ut för att höra Jesus och de kunde sedan säga: *"Nu tror vi inte bara på grund av vad du har sagt. Vi har själva hört, och vi vet att han verkligen är världens Frälsare."* (42). Vilken bekännelse! Vilket vittnesbörd!

Precis samma bekännelse kan vi göra. Vi har också hört honom. Vi har också märkt att han är en profet. Vi vet att han är Messias, den som skulle komma. Vi vet att han är din och min och hela världens Frälsare. Vi vet att han släcker vår törst.

Livets källa. Det är rubriken i vår bibelkalender för denna söndag. Livets källa. Jesus vid Sykars brunn är Livets källa. Hos honom finns

läkedom för oss alla. Den samariska kvinnan fick möta honom som hade livets vatten att erbjuda. Det får du också. Du får möta honom i Bibeln och i sakramenten. Där räcker han dig precis samma livets vatten som han räckte kvinnan vid brunnen. Han räcker dig nåd, förlåtelse och evig salighet. Allt av nåd, allt helt gratis.

”Hör på, alla ni som törstar, kom till vattnet! Och ni som inte har pengar, kom och köp säd och ät! Ja, kom och köp säd utan pengar och vin och mjölk för ingenting. Varför ger ni pengar för det som inte är bröd, era inkomster för det som inte mättar? Hör på mig, så får ni äta gott och er själ njuta av feta rätter. Vänd ert öra hit och kom till mig! Hör, så får er själ leva!” (Jes 55:1-3). Amen.